

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2787/2019
17.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Нинослав Мајачић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Паркинг сервис“, са седиштем у Београду, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 36/19 од 11.01.2019. године, у седници одржаној 17.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 36/19 од 11.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1729/15 од 19.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је му је радни однос престао без правног основа, решењем туженог бр. .. од 13.05.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 22.04.2004. године, са свим анексима који чине саставни део тог уговора о раду и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 13.05.2015. године до 31.03.2018. године 1.556.406,65 динара, са каматом на опредељене месечне износе од дана доспелости сваког износа до исплате, како је то наведено у овом ставу изреке, као и да на наведене износе плати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање и то допринос за Фонд ПИО, допринос за здравствено осигурање и доприносе за незапослене. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 28.290,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 36/19 од 11.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, по основу уговора о раду од 22.04.2004. године, на пословима чувара објекта у Сектору за правне, кадровске и опште послове, Служби за обезбеђење објеката. Решењем туженог од 06.04.2015. године тужилац је привремено удаљен са рада на пословима инкасанта на међународном терминалу у Служби за гараже и паркиралишта - Одељење међународни терминал, због повреде радне обавезе која је такве природе да не може да настави рад код послодавца пре окончања поступка за утврђивање одговорности, односно пре истека рока из члана 180. став 1. Закона о раду, и да удаљење траје најдуже три месеца. Тужиоцу је достављено упозорење од 04.05.2015. године о постојању разлога за отказ уговора о раду, зато што је при обављању послова инкасанта на међународном терминалу учинио повреду радне обавезе из члана 10. став 1. анекса 12 уговора о раду од 22.04.2004. године, тачка 14 – продаја робе или наплата услуга противно важећем ценовнику, тако што је 12.03. и 16.03.2015. године приликом обављања послова на теретном терминалу вршио наплату за услугу коришћења подлоге царинског терминала у иностраној ефективної валути – еврима према произвољном курсу од око 100,00 динара/евро, на који начин није поступао у складу да ценовником накнаде за коришћење подлоге царинског терминала у царинском поступку од 10.08.2012. године иако је обавеза именованог да наплату за услугу коришћења подлоге царинског терминала вршио у динарима; тачка 8 – прибављање материјалне користи, поклона или других погодности у току рада и у вези са радом или покушај истог, тако што приликом срањивања пазара (извештаја о задужењу инкасанта са извештајем из фискалне касе) на крају смене за дан 12.03. и 16.03.2015. године и извршене конверзије примљених евра у динаре, разлику добијену између курса по коме је вршио наплату (произвољни курс од 100,00 динара/евро) и званичног курса НБС за евро није евидентирао и уплаћивао као пазар, већ је исту задржавао за себе на који начин је прибавио материјалну корист у току рада и у вези са радом; тачка 4 – непоступање према Упутства за рад, Правилнику или налогу лица, тако што је приликом обављања послова на теретном терминалу вршио готовинску наплату противно процедури из Упутства за рад, којим је прописано да се наплата предметних услуга готовински може вршити само када се то не може реализовати путем вирманске уплатнице. Спорним решењем туженог бр. .. од 13.05.2015. године тужиоцу, запосленом код туженог на пословима инкасанта на међународним терминалу у Служби за гаражу и паркиралиште, Одељењу међународни терминал отказан је уговор о раду од 22.04.2004. године са свим анексима који чине саставни део уговора о раду. Уговор о раду отказан је кривицом тужиоца због учињених повреда радне обавезе прописаних уговором о раду, с обзиром да је: вршио наплату услуге коришћења подлоге царинског терминала противно важећем ценовнику услуга, односно вршио наплату у иностраној ефективної валути – еврима према произвољном курсу од око 100,00 динара/евро након извршене конверзије примљених евра у динаре

разлику добијену између курса по коме је вршио наплату (произвољни курс од 100,00 динара/евро) и званичног курса, чиме је прибавио материјалну корист у току рада и у вези са радом, да је поступао противно упутству за рад, што је детаљно описано у упозорењу и образложењу овог решења. Тужилац је вршио наплату услуге коришћења подлоге царинског терминала противно важећем ценовнику услуга, односно вршио наплату у иностраној и ефективној валути – еврима према произвољном курсу, а након извршене конверзије примљених евра у динаре, разлику добијену између курса по коме је вршио наплату и званичног курса НБС за евро, задржавао за себе, при чему је прибавио материјалну корист.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили члан 179. став 2. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14), када су одбили захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду од 13.05.2015. године.

Чланом 179. став 2. тачком 5. Закона о раду прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду.

Колективним уговором туженог из септембра 2009. године, чланом 118. ставом 1. алинеја 2. прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправни разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и ако је запослени својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђену општим актом или уговором о раду. Чланом 11. уговора о раду од 22.04.2004. године утврђено је да запослени одговара послодавцу ако својом кривицом учини повреду радних обавеза између осталих непоступањем према Упутству за раду, Правилнику или налогу овлашћеног лица (тачка 4.), прибављањем материјалне користи, поклона или других погодности у току рада и у вези са радом и покушај истог (тачка 9.) и продаја робе или наплата услуга противно важећем ценовнику (тачка 15.).

Упутством за рад референата за наплату услуга терминала од 23.04.2014. године између осталог прописано је да корисници услуга терминала могу платити и готовим новцем директно код референта. Након пријема готовог новца референт проверава да ли добијени новац одговара износу на фискалном рачуну, ако је потребно враћа кусур и обавезно даје фискални рачун. Референти за наплату услуга терминала готовински врше наплату само када се не може реализовати наплата услуге вирманском уплатницом, односно када шалтер поште не ради или по налогу пословође паркирања, шефа Службе међународни терминал или директора Сектора робно-дистрибутивних послова.

Када се имају у виду напред цитиране одредбе закона, колективног уговора туженог, упутства за рад референата за наплату услуга терминала, уговора о раду и утврђено чињенично стање, то следи да је правилан закључак нижестепених суда да су се испунили услови за отказ уговора о раду тужиоцу прописани чланом 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, јер је тужилац обављајући послове инкасанта на међународном терминалу 12.03.2015. године и 16.03.2015. године поступао супротно дужностима утврђеним колективним уговором, наведеним упутством и уговором о раду. Тужилац

је приликом обављања послова инкасанта на међународном терминалу вршио наплату услуге коришћења подлоге царинског терминала у иностраној ефективној валути, еврима, према произвољном курсу, а након извршене конверзије разлику добијену између курса по коме је вршио наплату и званичног курса НБС за евро задржавао је за себе, на који начин је учинио повреду радне обавезе утврђену колективним уговором туженог и уговором о раду, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Наиме, у конкретном случају тужени је поступио сагласно члану 180. Закона о раду, јер је упозорење од 04.05.2015. године сачињено у складу са ставом 2. овог члана, са којих разлога је остварена сврха упозорења, која се састоји у томе да се запосленом стави до знања да је својом радњом, односно поступком изазвао настанак отказног разлога, како би се изјаснио о свему што му се ставља на терет. У овом случају у упозорењу од 04.05.2015. године наведене су радње извршења повреде радне обавезе у погледу времена, места и начина извршења, а у спорном решењу о отказу уговора о раду од 13.05.2015. године наведене су исте те радње. Тужилац није спорио да је возачима страних камиона, који нису имали динаре да плате паркирање, а који нису хтели да новац мењају на банкомату, мењао страну валуту за динаре и потом вршио наплату паркирања у динарима, међутим, с обзиром да је основно средство плаћања у Републици Србији динар и да се сва готовинска плаћања врше искључиво у динарима, и да тужилац није овлашћен да врши мењачке послове, то следи да је тужилац починио напред наведену повреду радне обавезе која је утврђена и колективним уговором туженог и уговором о раду који је тужилац закључио са туженим, а при томе тужилац није поступао у складу са упутством за рад референата за наплату услуга терминала код туженог од 23.04.2014. године, којим је између осталог прописано да корисници услуга терминала могу платити и готовим новцем директно код референта, али и детаљно прописан начин поступања у тим ситуацијама.

Са напред наведених разлога неосновани су ревизијски наводи да је погрешно примењено материјално право и да нижестепени судови нису навели чињенични опис радње која по њиховој оцени представља повреду радне обавезе. Наводи су неосновани, јер је у спорном решењу наведено које повреде је извршио тужилац, а што је детаљно описано и у упозорењу, односно да је тужилац учинио повреду радне обавезе из анекса уговора о раду од 22.04.2004. године, детаљно наводећи о којим се повредама ради, наведен је датум извршене повреде 12.03. и 16.03.2015. године, а то што није наведен износ који је тужилац заменио није од значаја код чињенице да износ није квалификаторна околност за постојање повреде радне обавезе, како је то правилно закључио другостепени суд.

Имајући у виду наведено, правилан је закључак нижестепених судова да је спорно решење туженог од 13.05.2015. године законито, па како је тужиоцу законито престао радни однос, нису исупњени услови за враћање на рад прописани чланом 191. став 1. Закона о раду, нити тужилац има право на накнаду штете.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић